

Oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Iwana na 58. posiedzeniu Senatu w dniu 2 lipca 2010 r.

Oświadczenie skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Nowelizacja ustawy o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, o obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (DzU 2004 r. nr 34 poz. 192 z późn. zm.), która weszła w życie 8 sierpnia 2008 r., miała umożliwić polskim rolnikom produkcję i sprzedaż wina, a jednocześnie być ukoronowaniem starań całego środowiska polskich winiarzy, którzy od lat zabiegali o wprowadzenie przepisów ułatwiających im uprawę winogron, produkcję i sprzedaż wina.

W obecnym stanie prawnym możliwe jest wyprodukowanie wina gronowego z upraw własnych i wprowadzenie go na rynek. Zgodnie z przepisami, praktycznie każdy, kto chce, może produkować wino, ale tylko na potrzeby własne. Gdy jednak ma zamiar wprowadzić wino do obrotu, np. do gastronomii czy sprzedaży detalicznej, musi zarejestrować się w Centralnym Rejestrze Przedsiębiorców prowadzonym przez ARR.

Wpis do ewidencji ARR oznacza zobowiązanie producenta dotyczące m. in. składania informacji i deklaracji dotyczących wielkości zbiorów winogron oraz wielkości produkcji, zapasów moszczów oraz win gronowych. Zgodnie z ustawą termin rejestrowania się w ARR upływa 31 lipca każdego roku, czyli w ostatnim dniu tak zwanego roku winiarskiego, który trwa od 1 sierpnia do 31 lipca. Na podstawie takiego zgłoszenia przedsiębiorca wpisywany jest do ewidencji prowadzonej przez prezesa ARR i otrzymuje swój numer ewidencyjny. Wpis do ewidencji w założeniu miał umożliwić firmie (zarówno osobie fizycznej, jak i osobie prawnej) wprowadzenie swoich wyrobów do obrotu. Jednak wyżej wymieniony napotyka barierę ograniczającą rozwój winiarstwa gronowego w naszym kraju.

Problemem jest brak jednoznacznej interpretacji przepisów co do formy prowadzenia działalności. Zgodnie z przepisami, aby umożliwić sprzedaż wyprodukowanego wina, konieczne jest prowadzenie działalności gospodarczej. Jest jednak niejasne, jaki powinien być zakres tej działalności. Jednym z rozwiązań jest prowadzenie całej aktywności jako działalności gospodarczej, gdzie przedmiotem działalności jest uprawa winorośli, wytwarzanie wina oraz jego sprzedaż. Innym rozwiązaniem jest prowadzenie winnicy jako aktywności rolniczej, a wytwarzanie wina i jego sprzedaż jako działalności gospodarczej. Jednak skutek jest taki, że w praktyce rolnik nie może sprzedać swojego wyrobu, z wyjątkiem sytuacji, gdy zaprzestanie działalności rolniczej, a zarejestruje działalność gospodarczą i wykupi koncesję.

Przepisy ustawy o podatku dochodowym określają, że działalnością rolniczą jest wytwarzanie produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym, natomiast produkcja wina to proces wytwórczy i konieczne jest tutaj prowadzenie działalności gospodarczej.

Koszty związane z rejestracją i utrzymaniem firmy mogą, zdaniem winiarzy, spowodować, że produkcja będzie nieopłacalna. Istnieją poza tym także zobowiązania wobec Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które nakazują rolnikom przez co najmniej pięć lat utrzymywać działalność rolniczą. Dodatkowo, w wypadku rejestracji firmy rolnicy pozbawiają się szansy na korzystanie z programów przeznaczonych dla rolnictwa. W konsekwencji sprzeczne jest i wymaga zmiany w zakresie przytoczonych norm prawnych przedmiotowych ustaw założenie, że rolnicy prowadzący plantacje produkują wino jako rolnicy, ale żeby je sprzedać wino, muszą zarejestrować firmę.

W senackim uzasadnieniu do projektu ustawy winiarskiej, która weszła w życie w sierpniu 2008 r., czytamy, że zmiana prawa ma na celu „ułatwienie podjęcia produkcji win gronowych przez podmioty posiadające własne uprawy winorośli, w tym szczególnie rolników i gospodarstwa agroturystyczne” czy „pełne wykorzystanie możliwości, jakie stwarzają przepisy Unii Europejskiej w sprawie wspólnej organizacji rynku wina dla rozwoju upraw winorośli i produkcji win gronowych w małych i średnich gospodarstwach rolnych w Polsce”.

W maju 2010 r. Ministerstwo Rolnictwa opracowało projekt ustawy o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina. Wbrew uwagom, zgłaszanym wcześniej, w rozdziale 3, art. 16 ust. 3 został utrzymany przepis mówiący o tym, iż wymóg uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich nie dotyczy podmiotów, które wyrabiają i rozlewają wyłącznie wino uzyskane z winogron pochodzących z upraw własnych. Nowy projekt w dalszym ciągu nie zmienia sytuacji winiarzy: produkując wino nie muszą zgłaszać działalności gospodarczej, ale bez niej nie mogą go sprzedawać.

Winiarze od lat wnoszą o uchwalenie ustawy zmieniającej szereg innych ustaw, w tym podatkową, o wychowaniu w trzeźwości czy o wolności gospodarczej, która umożliwi sprzedaż wina z małych winnic, produkujących np. do 5 tysięcy litrów wina rocznie.

Przytoczony projekt Ministerstwa Rolnictwa, a także nowelizacja ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, mająca na celu implementację do prawa krajowego postanowień dyrektywy Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, nie wprowadzają żadnych nowych rozwiązań w tym zakresie.

Powyższe skłania mnie do skierowania do Pana Ministra wniosku o podjęcie skutecznych działań w kontekście podniesionych okoliczności przedstawionej sprawy.

Z poważaniem
Stanisław Iwan